

знания и понимание: 1) основных теоретических положений интеллектуальной собственности; 2) законов развития технических систем; 3) практических вопросов проведения патентных исследований в международной классификации изобретений; 3) правовой защиты программ для ЭВМ и баз данных; 4) широкое использование изобретательских технологий при решении творческих инженерных задач; 5) способность рождать новые идеи (креативность); 6) применение современных информационных технологий.

Значительную роль при формировании у студентов инженерных специальностей компетенций может сыграть применение в учебном процессе технологии кейс-метода, позволяющего на примере разбора реальных бизнес ситуаций научить студентов оценивать производственную ситуацию в целом и принимать конкретные решения для выхода из проблемной ситуации. Технология кейс-метода представляет собой системный подход к обучению разрешения проблемной ситуации при активном участии преподавателя и студентов. Установлена корреляция между качествами личности будущего специалиста и технологией кейс-метода.

Ещё одно направление в формировании компетенций – это использование дисциплин по выбору. Повышение качества обучения можно достичь, основываясь на заинтересованности обучаемого (студента). Наиболее оптимальный вариант формирования заданных компетенций присутствует тогда, когда желания и возможности студента (его внутренние потребности) совпадают с внешними предложениями, процессом его обучения. Это обеспечивает наиболее эффективную реализацию и самореализацию студентов.

Многолетняя практика чтения дисциплин по выбору студента показала важность внимательного отношения к своим слушателям-студентам и более глубокого изучения их интересов. Для того, чтобы лучше узнать студентов, их желания и возможности, разработаны анкеты для слушателей дисциплин.

А.І. Рубан, канд. фіз.-мат. наук, доцент  
ruban@nov.sumdu.edu.ua

Сумський державний університет, м. Суми

## **ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОТЕЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Протягом тривалого часу функції інформаційного забезпечення наукових досліджень виконували наукові бібліотеки, які комплектували свої фонди науковою літературою і надавали її вченим. Розвиток

комп'ютерно-телекомунікаційних технологій та їх широке використання для створення і підтримки електронних інформаційних ресурсів змінив інфраструктуру ресурсної бази інформаційного забезпечення науки. Поряд з традиційними інформаційними виданнями широке застосування отримали електронні ресурси.

Основним результатом наукової діяльності є нове наукове знання. Воно фіксується, насамперед, у нових публікаціях. На певному витку "життєвого циклу" наукове знання, представлене в першоджерелах, переходить з розряду результатів у розряд засобів наукових комунікацій, створюючи інформаційно-ресурсну і комунікаційну основу для подальшого розвитку науки.

Нові знання, які генерує наука — невід'ємні компоненти сучасного вищого навчального закладу.

Одним з пріоритетних напрямів розвитку інформаційно-бібліотечних систем забезпечення наукових досліджень має стати створення на їх основі Інтранет / Екстранет-середовищ зі значними сховищами даних. Наповнення цих середовищ повинне передбачати [1]:

- аналіз документальних інформаційних потоків та інформаційних потреб науковців з урахуванням специфіки основ подальшого науково-інформаційного забезпечення;
- формування тематичних і проблемно-орієнтованих баз даних (проблемно-орієнтованих серверів);
- створення електронних бібліотек як особливих продуктів і інструментів для наукових досліджень;
- створення порталів як форм інформаційно-бібліотечного забезпечення.

До принципово нових завдань інформатизації бібліотеки потрібно віднести розробку комп'ютерних технологій інтелектуальної аналітико-синтетичної переробки інформації та екстракції знань. Ці технології мають забезпечити проведення взаємодоповнюючих бібліо-, інформота наукометричних досліджень у сховищах даних для встановлення кількісних закономірностей в бібліотечно-бібліографічній діяльності та процесах наукової комунікації з метою оптимізації науково-інформаційної сфери суспільства в цілому. Прикладами інтелектуальних задач цього етапу можуть бути кластеризація (виділення компактних скупчень документів, що мають подібні, заздалегідь не задані ознаки), процедури побудови нових класифікаційних схем тощо. Розробки в цьому напрямі все більш інтенсифікуються [2].